

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, dnia października 2019 r.

BADK.DPK.133.75.2019 MKo

P9-38/19	Data wpływu petycji 11 września 2019 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 24 października 2019 r.

USTAWA PRAWO POCZTOWE

TEMAT

**WYDANIE PRZESYŁKI POCZTOWEJ ZE SKUTKIEM DORĘCZENIA
NA PODSTAWIE PEŁNOMOCNICTWA NOTARIALNEGO**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe, w celu wprowadzenia przepisu pozwalającego na podstawie pełnomocnictwa notarialnego wydanie przesyłki pocztowej ze skutkiem doręczenia.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji przedstawił sprawę, dotyczącą odmowy wydania awizowanych przesyłek sądowych przez placówki pocztowe osobom posiadającym pełnomocnictwo do odbioru takiej korespondencji, udzielone w formie aktu notarialnego. Wnioskodawca powołał się na własne doświadczenia oraz na informacje przesłane mu przez Poczta Polską S.A., z których wynika, że zgodnie z obowiązującymi przepisami osoba fizyczna posiadająca pełnomocnictwo udzielone w formie aktu notarialnego, uprawniające do reprezentowania adresata w zakresie odbioru korespondencji sądowej nadanej w postępowaniu cywilnym lub karnym, nie ma możliwości jej odbioru.

Wnioskodawca taki stan prawny uważa za niewłaściwy i wnosi o uzupełnienie przepisów w ten sposób, aby adresaci wszelkich przesyłek, w tym sądowych, mogli odebrać w placówce pocztowej korespondencję na podstawie pełnomocnictwa udzielonego w formie aktu notarialnego.

STAN PRAWNY:

Dyrektywa 97/67/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 15 grudnia 1997 r. w sprawie wspólnych zasad rozwoju rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty oraz poprawy jakości usług (Dz. U. UE. L. 1998.15.14) w art. 1 ustanawia wspólne reguły dotyczące m.in.: warunków świadczenia usług pocztowych, świadczenia powszechnej usługi pocztowej w ramach Wspólnoty, ustanawiania norm jakości dla świadczenia usługi powszechnej oraz ustanawiania systemu zapewniającego zgodność z powyższymi normami.

Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 2188 ze zm.) określa zasady wykonywania działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług pocztowych w obrocie krajowym lub zagranicznym.

Zasady doręczeń przesyłek pocztowych określa art. 37 ust. 1 stanowiący, że przesyłkę pocztową lub kwotę pieniężną ujętą w przekazie doręcza się adresatowi pod adresem wskazanym na przesyłce, przekazie lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej.

Przesyłka pocztowa, jeżeli nie jest nadana na poste restante, może być także wydana ze skutkiem doręczenia:

1. Adresatowi:

- do jego oddawczej skrzynki pocztowej, z wyłączeniem przesyłek rejestrowanych,
- w placówce pocztowej, jeżeli podczas próby doręczenia przesyłki pocztowej adresat był nieobecny pod adresem wskazanym na przesyłce, przekazie pocztowym lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej albo doręczenie za pomocą oddawczej skrzynki pocztowej nie jest możliwe,
- w miejscu uzgodnionym przez adresata z operatorem pocztowym.

2. Przedstawicielowi ustawowemu adresata lub pełnomocnikowi adresata upoważnionemu na podstawie pełnomocnictwa udzielonego na zasadach ogólnych lub na podstawie pełnomocnictwa pocztowego:

- pod adresem wskazanym na przesyłce pocztowej, przekazie pocztowym lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej,
- w placówce pocztowej.

3. Osobie pełnoletniej zamieszkałej razem z adresatem, jeżeli adresat nie złożył w placówce pocztowej zastrzeżenia w zakresie doręczenia przesyłki rejestrowanej lub przekazu pocztowego:

- pod adresem wskazanym na przesyłce pocztowej, przekazie pocztowym lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej,
- w placówce pocztowej, po złożeniu na piśmie oświadczenia o zamieszkiwaniu razem z adresatem.

4. Osobie uprawnionej do odbioru przesyłek pocztowych w urzędzie organu władzy publicznej, o którym mowa w ustawie o ochronie informacji niejawnych, jeżeli adresatem przesyłki jest dany organ władzy publicznej.

5. Osobie uprawnionej do odbioru przesyłek pocztowych w podmiotach będących osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, jeżeli adresatem przesyłki jest:

- dana osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej,
- niebędąca członkiem organu zarządzającego albo pracownikiem danej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej osoba fizyczna w niej przebywająca.

6. Kierownikowi jednostki organizacyjnej lub osobie przez niego upoważnionej, jeżeli adresatem przesyłki pocztowej jest osoba fizyczna przebywająca w jednostce, w której ze względu na charakter tej jednostki lub powszechnie uznawany zwyczaj doręczenie przesyłki adresatowi jest znacznie utrudnione lub niemożliwe (art. 37 ust. 2).

Możliwość wydania przesyłki ze skutkiem doręczenia osobie innej niż adresat, nie obowiązuje w przypadku, gdy tryb doręczeń określają inne ustawy (art. 37 ust. 3).

Operator pocztowy może przyjąć od adresata pisemne oświadczenie o udzieleniu innej osobie pełnomocnictwa do odbioru przesyłek lub przekazów pocztowych, zwanego pełnomocnictwem pocztowym (art. 38 ust. 1).

Pełnomocnictwo pocztowe obejmuje: imię i nazwisko oraz rodzaj, serię i numer dokumentu ze zdjęciem potwierdzającego tożsamość osoby udzielającej pełnomocnictwa, zakres pełnomocnictwa, imię i nazwisko oraz rodzaj, serię i numer dokumentu ze zdjęciem potwierdzającego tożsamość pełnomocnika.

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm.) w art. 131 § 1 stanowi, że Sąd dokonuje doręczeń przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, osoby zatrudnione w sądzie, komornika lub sądową służbę doręczeniową.

Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw łączności określi, w rozporządzeniu, szczegółowy tryb i sposób doręczania pism sądowych przez podmioty, osoby zatrudnione w sądzie, komornika lub sądową służbę doręczeniową, mając na uwadze konieczność zapewnienia sprawnego toku postępowania, a także realizacji gwarancji procesowych jego uczestników, ochronę praw osób, którym pisma są doręczane, oraz ochronę ich danych osobowych (art. 131 § 2).

Zgodnie z art. 135 § 1 k.p.c. doręczenia dokonuje się w mieszkaniu, w miejscu pracy lub tam, gdzie się adresata zastanie.

Jeżeli doręczający nie zastanie adresata w mieszkaniu, może doręczyć pismo sądowe dorosłemu domownikowi, a gdyby go nie było - administracji domu, dozorczy domu lub sołtysowi, jeżeli osoby te nie są przeciwnikami adresata w sprawie i podjęły się oddania mu pisma (art. 138 § 1).

Dla adresata, którego doręczający nie zastanie w miejscu pracy, można doręczyć pismo osobie upoważnionej do odbioru pism (art. 138 § 2).

W razie niemożności doręczenia pisma według powyższych zasad przesyłkę składa się w placówce pocztowej. Konieczność dwukrotnego tzw. awizowania korespondencji

sądowej przewiduje art. 139 § 1 k.p.c.

Przesyłkę awizowaną odebrać może adresat albo, zgodnie z art. 139 § 1¹ k.p.c., osoba upoważniona na podstawie pełnomocnictwa pocztowego do odbioru przesyłek pocztowych w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1222 ze zm.) w § 1 określa szczegółowy tryb i sposób doręczania pism sądowych przeznaczonych dla stron, ich pełnomocników oraz świadków, biegłych i innych osób biorących udział w postępowaniu cywilnym przez: operatora pocztowego w rozumieniu Prawa pocztowego, osoby zatrudnione w sądzie, komornika, sądową służbę doręczeniową.

Zgodnie z § 8 rozporządzenia, osobą uprawnioną do odbioru przesyłki złożonej w:

1. Placówce pocztowej operatora lub w urzędzie gminy jest:

- adresat,
- przedstawiciel ustawowy adresata,
- osoba uprawniona do reprezentacji przed sądem adresata będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej,
- upoważniony pracownik adresata będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej,
- upoważniony pracownik, w przypadku gdy adresatem jest organ wymieniony w art. 137 § 1 i 2 k.p.c. (Policja, Służba Więzienna, Wojsko).

2. Placówce pocztowej operatora - jest osoba upoważniona na podstawie pełnomocnictwa pocztowego, o którym mowa w art. 38 ustawy Prawo pocztowe.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 ze zm.) w art. 132 § 1 stanowi, że pismo doręcza się adresatowi osobiście. Na wniosek adresata doręczenie może być dokonane na wskazany przez niego adres skrytki pocztowej. W tym wypadku pismo przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego, składa się w placówce pocztowej tego operatora, umieszczając zawiadomienie o tym w skrytce pocztowej adresata.

W razie nieobecności adresata w jego mieszkaniu pismo doręcza się dorosłemu domownikowi, a przy nieobecności domownika pismo doręcza się administracji domu, dozorczy domu lub sołtysowi, jeżeli podejmą się oddać pismo adresatowi (132 § 2). Gdy nie można doręczyć pisma według zasad powyższych, przepisy art. 133 § 1 k.p.k. przewidują

konieczność dwukrotnego tzw. awizowania przesyłki. Przesyłkę niedoręczoną należy złożyć w placówce pocztowej.

Na mocy art. 133 § 2a k.p.k. pismo zostawione w placówce pocztowej w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, adresowane do:

- 1) obrońcy albo pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym,
- 2) osoby, której stan zdrowia uniemożliwia lub w znacznym stopniu utrudnia

osobiste odebranie pisma w placówce pocztowej

- może zostać odebrane także przez osobę upoważnioną na podstawie pełnomocnictwa pocztowego do odbioru przesyłek pocztowych w rozumieniu tej ustawy.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu doręczania pism organów procesowych w postępowaniu karnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 553) reguluje kwestie kwitowania odbioru pism przez adresata i określony wzór formularza pokwitowania, zasady doręczania pism wysyłanych jako przesyłki polecone oraz ich pokwitowania, w tym sporządzane w formie elektronicznej na specjalnym formularzu elektronicznym.

Zgodnie z § 7 rozporządzenia niedoręczoną przesyłkę przechowuje się w placówce pocztowej przez 7 dni. Jeżeli adresat nie zgłosi się po odbiór przesyłki w tym terminie ponownie zawiadamia się go o możliwości jej odbioru w terminie kolejnych 7 dni.

Przesyłkę złożoną w placówce pocztowej wydaje się za pokwitowaniem odbioru adresatowi, jego przedstawicielowi ustawowemu, lub osobie upoważnionej przez adresata będącego adwokatem lub radcą prawnym na mocy pełnomocnictwa pocztowego (§ 7 ust.4).

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302 ze zm.) w art. 65 stanowi, że sąd dokonuje doręczeń przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione przez sąd osoby lub organy albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Do doręczania pism w postępowaniu sądowym przez operatora pocztowego, stosuje się tryb doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej (art. 65 § 2).

INFORMACJE DODATKOWE:

Odbiór przesyłek pocztowych w placówce pocztowej na podstawie pełnomocnictwa udzielonego w formie aktu notarialnego był przedmiotem interpelacji poselskich.

W odpowiedzi z 27 marca 2018 r. na interpelację poselską nr 19692 podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Marcin Warchoń stwierdził, że pełnomocnictwo

udzielone w formie aktu notarialnego do odbioru korespondencji nie gwarantuje prawidłowości i skuteczności doręczeń przesyłek sądowych w szczególności, nie eliminuje możliwości podniesienia zarzutu, że pełnomocnictwo wygasło przed wydaniem awizowanej korespondencji. Gwarancję takie daje natomiast pełnomocnictwo pocztowe udzielane na podstawie art. 38 ustawy – Prawo pocztowe.

Resort sprawiedliwości wyjaśnił, że zgodnie z art. 101 § 1 ustawy – Kodeks cywilny pełnomocnictwo notarialne może być odwołane w każdym czasie, chyba że mocodawca zrzekł się odwołania pełnomocnictwa z przyczyn uzasadnionych treścią stosunku prawnego będącego podstawą pełnomocnictwa. Odwołanie pełnomocnictwa nie wymaga zachowania szczególnej formy nawet wtedy, gdy forma taka jest przewidziana dla jego udzielenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 1998 r., sygn. akt II CKN 866/97). Odwołanie pełnomocnictwa jest jednostronną czynnością, która dochodzi do skutku przez złożenie przez mocodawcę oświadczenia woli o odwołaniu pełnomocnictwa. Mocodawca może odwołać pełnomocnictwo w każdym momencie trwania tego stosunku prawnego, a ponadto dopuszczalność odwołania nie zależy od zaistnienia jakichkolwiek przyczyn. Oświadczenie o odwołaniu pełnomocnictwa następuje z chwilą dojścia do pełnomocnika oświadczenia o odwołaniu w taki sposób, że mógł on się zapoznać z jego treścią (art. 61 § 1 i 2 k.c.).

Jednocześnie w odpowiedzi wskazano, że w razie dopuszczenia możliwości odbioru pism sądowych w placówce pocztowej (...) przez osobę upoważnioną na podstawie pełnomocnictwa udzielonego w formie aktu notarialnego strona, świadek albo biegły będący adresatem przesyłki, chcąc uniknąć skutków procesowych związanych z jej doręczeniem, mógłby w łatwy sposób zakwestionować prawidłowość doręczenia. Wystarczy, że w toczącym się postępowaniu podniesie zarzut, że pełnomocnictwo zostało skutecznie odwołane, a pomimo to pełnomocnik - posługując się w placówce pocztowej (...) niezwróconym dokumentem pełnomocnictwa - odebrał przesyłkę i o fakcie tym nie powiadomił mocodawcy (adresata). W takiej sytuacji, o ile pełnomocnik nie zaprzeczy twierdzeniom mocodawcy, że nastąpiło odwołanie pełnomocnictwa, sąd obiektywnie nie będzie dysponował żadnym środkiem pozwalającym na weryfikację twierdzeń adresata przesyłki o wadliwym doręczeniu.

OPRACOWAŁ

Maciej Kowalski

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz